

Simone de Beauvoir

Political Writings

Edited By Margaret A. Simons and Marybeth Timmermann, University of Illinois Press, Urbana,

2012. 384pp., \$42 hb

[ISBN 9780252036941](https://www.isbn-international.org/view/title/9780252036941)

Reviewed by Karthick Ram Manoharan

<http://marxandphilosophy.org.uk/reviewofbooks/reviews/2015/1464>

نوشته های سیاسی سیمون دوبووار
ادیتور: مارگریت آ. سیمونز و ماریبیت تیمرمن،

دانشگاه ایلینویز، اوربانا، 2012. 384 ص.، 42 دلار

شابک 9780252036941

مرورکننده: کارتیک رام مانوهاران

کارتیک رام دانشجوی مقطع دکترا و استادیار دانشگاه اسکس که تحقیقاتش عمدتاً در حوزه نقد فانونیستی سیاست هویتی است، نگاهی به کتاب نوشته های سیاسی سیمون دوبووار انداخته است.

بخش عمده شهرت سیمون دوبووار مدیون نوشتن کتاب «جنس دوم» است. کتابی که بسیاری آن را مانیفست فمینیسم مدرن به حساب می آورند. سیمون شریک زندگی ژان پل سارتر، جنجالی ترین فیلسوف قرن گذشته بود. اینها به کنار، سیمون در عین حال نوییست، نمایشنامه نویس، منتقد ادبی و گرچه خود هیچگاه نپذیرفت، فیلسوف بود. اخیراً کتابی تحت عنوان نوشته های سیاسی، مجموعه ای گلچین شده از مقالات دوبووار منتشر شده که نشانگر ماهیت اعجاب آور اندیشه های نویسنده و عمق نظری تحلیل هایش است. زبان ادبی قوی و قدرت زیبایی شناسانه زبان اش، در جای جای نوشته ها موج می زند.

مقالات که سه دهه، از اواسط 1940 تا اواسط 1970، را در بر می گیرند، با مقدمه ی متخصصین حوزه ی مطالعات دوبووار عرضه شده اند. مقدمه مقالات نه تنها بسیار جالب و خواندنی هستند، بلکه در عین حال کانتکت تاریخی-سیاسی که مقالات در سپهر آنها نوشته شده اند را روشن و حس امتنان و مقبولیت را هرچه فزونتر در خواننده بیدار می کنند

پروژه مادام العمر سارتر و دوبووار آشتی دادن مارکسیسم با اومانیزم اگزیستانسیالیستی بود. هر دو می کوشیدند مارکسیسم را از چنگ تفکر دترمینیستی که در آن دوران بر دیسکورس سیاسی جمعی از روشنفکران برجسته چپ فرانسه حاکم بود رها سازند. فلسفه سیاسی دوبووار در نوشته های سیاسی، خود را به شکل دفاع آتشین از مارکسیسم اومانیستی که انسان را در مرکز کنکاش های خود قرار می دهد، گزارش های او در اواسط دهه 40 از آمریکا، پرتغال و اسپانیا، مقدمه وی بر جمیله بوپاشا (1962) کتابی که بهمراه گیزله حلیمی در باره مبارز الجزایری که از سوی نیروهای استعمارگر فرانسوی دستگیر و شکنجه شد، به قلم آورد؛

نظریات اش در خصوص آتش سوزی کارخانه ای در پاریس که موجب مرگ دهها کارگر شد، نشانگر همدلی عمیق او با ستمدیدگان هم به مثابه طبقه اجتماعی و هم به عنوان افراد تحت ستم است.

هم چنین، دوبووار خود را در پاسداشت انتزاعی سوپژکتیویته که آن را که نمود عینی تفکر ارتجاعی است، محصور نمی کند. دوبووار اندیشه راست گرای معاصر» می نویسد که از نظر یک ضدکمونیست «واقعیت مادی انسان به هیچ» در مقاله خود تحت عنوان به عبارت دیگر مارکسیسم دوبووار انسان را در بطن موقعیت (انگاشته می شود و تنها واکنش سوپژکتیو وی اهمیت دارد.» (122) قرار می دهد و او را به مثابه برآیند کلی احتمالاتی که در آن موقعیت به وی داده شده است در نظر می گیرد. نه تقدیر نخست و نه بی تقدیری قادر به عرضه راه حل مناسب نیست.

بنابراین، او هم به تاریخ شناسانی از قبیل اسوالد اسپنگر و آرنولد توینی به خاطر بدبینی و باورشان بر بی اهمیت بودن انسان معمولی در ساختن تاریخ، خرده می گیرد و هم فیلسوفانی چون رایموند آرون، ویلفردو پارتو و ماکس شلر را به خاطر رویکرد پررآزورمزشان نسبت به واقعیت اجتماعی سرزنش می کند چراکه ایدئولوژی بورژوازی با کلماتی چون «پلورالیسم»، «لیاقت» یا انسان حیوانی ابله و زیانکار است» «در جهت بقا و توجیه خود تلاش می کند. دوبووار با قاطعیت تمام اندیشه دست راستی «شانس (را) محکوم می کند.» (132)

دوبووار در نوشته اولیه خود تحت عنوان «آیا باید ساد را بسوزانیم؟» از مارکی دساد دفاع می کند و می نویسد که ساد نه هنرمندی مصرفی بود و نه فیلسوفی کامل بلکه صرفاً اخلاق گرایی بزرگ بود. (75) بنا به نظر دوبووار، ساد به اندیشه لیبرال «آشتی و «ابدی سازی منافع طبقاتی موجود از سوی بورژوازی» را محکوم (77) همآهنگی منافع فردی با منافع جمعی» حمله کرده است. (81) ساد در عصر خود برای نخستین بار با تاباندن نور به اعماق تاریخ ذهن انسانها، نیروی رانه ای که غریزه جنسی در حیات فردی و اجتماعی بازی می کند را نشان داد. ساد عادت داشت بدترین نوع باورهای انسان در هیبت نرم های پذیرفته شده از سوی جامعه، بنمایاند. حق با دوبووار بود که نوشت ساد کوشید زندگی صاف و ساده و فارغ از ریاکاری داشته باشد اما در هرگام این زندگی مجبور به محکوم کردن و افشای اعمال انسانها و جامعه بود. اصلاً این یکی از پارادوکس های تاریخ است که تعدادی از بزرگترین متفکران از ایدئولوژی های مخالف خود الهام گرفته اند. برای نمونه فردریش انگلس تحت تاثیر آنوره بالزک که هواخواه دوآتسه سلطنت بود قرار گرفت. دوبووار اومانیتست که فکر شکنجه لرزه به اندامش می انداخت ملهم از مردی بود که نامش را به سادیسیم اعطا کرده بود.

مقالات بووار در باره ی اسرائیل متضمن رویکردی اخلاقی به موضوعی دنباله دار است. او جایزه اورشلیم را در سال 1975، دورانی که تعدادی از روشنفکران چپ فرانسه با حرارت تمام اسرائیل را محکوم می کردند، دریافت کرد. بووار در توجیه عمل خود چنین استدلال کرد که پذیرش و دریافت جایزه عملی سمبلیک بود زیرا در دیسکورس سیاسی عمل سمبولیک «اراده آگاهانه برای پذیرش موجودیت است زیرا رد کردن بسیار خطرناک و آگاهانه و ناآگاهانه از میل باطنی به نابودی واقعی سرچشمه می گیرد» (314) بووار که طرفدار خواست فلسطینیان مبنی بر ایجاد دولت خود و مخالف کوچ اجباری آنان از خانه و کاشانه شان بود، با در نظر گرفتن تعقیب و آزار تاریخی یهودیان، معتقد بود که اسرائیل هم حق موجودیت دارد و هر راه حلی برای اعتبار داشتن باید (به حق موجودیت اسرائیل اعتراف کند.) (316)

مباحثات جاری در آنزمان بر سر مساله اسرائیل کاملاً پولاریزه شده بود- از یک سو دست راستی های غرب کل جنبش فلسطین را تروریستی ارزیابی می کردند و در مقابل چپگراها اتهامات شایخداری بر علیه اسرائیل مطرح می کردند- این اعمال در مجموع تلاشهای صلح را که می توانست صلح و همزیستی مسالمت آمیز را به ارمغان بیاورد، عقیم می گذاشت و حقایق را وارونه می کرد پوشش خبری یکسویه به له یا علیه جنایات جنگی اسرائیل و نادیده گرفتن اعمال مشابه در سایر نقاط جهان در یهودی ها حس بدی مبتنی بر عدم احساس امنیت برمی انگیزت. برای نمونه وقتی در سال 2014 جنگ اسرائیل - غزه در جریان بود، هزاران هزار مبارز چپ در سراسر جهان به حمایت از فلسطینیان به خیابانها ریختند و در مواردی حتی به حمایت علنی از اعمال حماس پرداختند. در همان زمان دولت اسلامی صدها کرد یزیدی را در شمال عراق به قتل رساند و هزاران زن یزیدی را به عنوان برده جنسی اسیر کرد. این وقایع هیچگاه واکنشی مثل موضع گیری در برابر اسرائیل برنیا نگیخت. بووار در آن دوران با اشاره به حمایتو محکومیت گزینشی چپ ها نوشت که این عمل موجب میلیتاریزه شدن حکومت و « ایجاد ترس و انزوای طلبی شده و در نهایت منجر به اتخاذ

مواضعی می شود که لزوماً در جهت ثبات و امنیت نیستند.» (317) نوشته های او در مورد اسرائیل و فلسطین را باید امروز دولتمردان اسرائیل و فلسطین و همچنین هواداران هر دو طرف بدقت مطالعه کنند

بخشی از کتاب که چندان مناسب انتخاب نشدن فیلمنامه مستند ماریانه آرنه تحت عنوان «گام برداشتن در وادی کهنسالی» است. (۱۹۷۴) گرچه فیلمنامه با محوریت دبووار نوشته ای زیبا و دارای مطالب جالبی در خصوص تجربه پیری است اما چون اهمیت سیاسی کمی دارد آوردن اش در کتاب بجا نبوده است.

مقاله در باره مرلو پونتی و شبه سارتریانسیم دارای وزن و اهمیت سیاسی و نیز عمیقاً ماهیت شخصی دارد. موريس مرلوپونتی، سارتر و بووار دوست و سالها در هیت تحریریه مجله عصر مدرن همکار بودند. اما وقتی مرلو پونتی در ایام جنگ کره استعفا داد، مرلو پونتی بی درنگ انتقاد گزنده ای از سیاست چپگرایانه سارتر در سارتر و بووار بطور فزاینده ای به کمونیسم متمایل شدند نمود. این نوشته بووار اشاره به مقاله پونتی دارد. بووار در نقد تند و در مواردی بیرحمانه از پونتی (عجایب دیالکتیک (۱۹۵۵) گرایش خود به ایده مارکسیستی سارتر را نشان داد. بووار با متهم کردن دوست سابق به تحریف عامدانه ی اندیشه های سارتر برای متهم کردن وی به دفاع از مارکسیسم مکانیکی، می نویسد که سارتر می کوشد تا مارکسیسم را سیطره تفکرات مکانیستی که جریان اصلی روشنفکری چپ را تشکیل میدهد، نجات دهد. زیرا از نظر سارتر « همه چیز نه محصول آزادی که حاصل موقعیت است» (۲۳۱) برداشت اومانیستی سارتر از مارکسیسم او را به این نتیجه رسانده بود که « مارکسیسم بیانگر اراده انسانی است که قبل از هر چیز به جای تن دادن به سرنوشتی که نخبگان برایشان ترسیم می کنند، خواهان گرفتن سرنوشت خود در دستان خویش اند.» (۲۴۹))

اندیشه های سارتر در سالهای بعد تأثیر عمیقی بر نویسندگان مبارز سیاسی همچون فرانتس فانون خصوصاً در کتاب دوزخیان روی مقاله بووار مخصوصاً در این ایام که چپ غربی در دوران ضعف و پراکندگی و نولیبرالیسم میداننداری می کند حایز زمین گذاشت اهمیت فراوان است. جنبشهای سیاسی نوین آلترناتیو همچون پودموس در اسپانیا می توانند با خواندن نظریات و تفاسیر بووار، نکات فراوانی درباره سازمان، رهبری، روابط درونی حزبی و رابطه حزب و توده ها کسب کنند

علاوه بر اینها، این مقالات عشق و علاقه عمیق بووار را به سارتر به عنوان یک انسان نشان می دهند. نوشته ها همچنین ایمان عمیق بووار به ایده انقلاب بر مبنای باورهای او و سارتر را نمایان می کنند